

Presenting a model of cultural adaptation of Iranian students studying in Russian universities

Marjan Poursafavi: PhD student, Department of Public Administration, Islamic Azad University, Qeshm Branch, Qeshm, iran.

Karamollah Daneshfard*: Faculty member, Department of Public Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, iran.

Nasser Mirsepasi: Faculty member, Department of Public Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, iran.

Reza Najafbeigi: Faculty member, Department of Public Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, iran.

Abstract: The present study aims to provide a model of cultural adaptation of Iranian students studying in Russian universities. This research is applied development in terms of purpose, exploratory mixed-methods in terms of data, and cross-sectional survey in nature. The statistical population of this study in the qualitative phase included experts in the field of student cultural adaptation, from whom, 29 were selected as study sample using purposive sampling. In the quantitative phase, the statistical population included the medical students of the University of Sichnova in Russia in 2020, from whom, 278 were selected as a sample using random sampling. The data collection tool in the first phase was qualitative theme analysis (interview), while in the quantitative phase, questionnaires were used for data collection. To analyze the data in the qualitative phase, three steps of open, axial and selective coding were employed using Maxqda software, whereas in the quantitative phase, data analysis was based on structural equation model using Smart-PLS software. The results showed that the following factors have the greatest impact on cultural adaptation of Iranian students studying at Russian universities: individual factors, educational factors, psychological and emotional factors, cultural factors, supportive factors, social factors, communication challenges, interactive factors, previous experiences, and government and bureaucratic interventions. According to the obtained results, a model was proposed for the cultural adaptation of Iranian students studying in Russian universities.

Keywords: Cultural adaptation, Immigration, Iranian students, Russian universities. Foreign students.

***Corresponding author:** Faculty member, Department of Public Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, iran.

Email: Cdaneshfard@yahoo.com

مقدمه

در عصر جهانی شدن، تعداد بیشتری از دانشجویان تحصیلات عالی را خارج از فرهنگ خانه خود می گذرانند. تجارب آموزشی در فرهنگ های میزبان، برای دانشجویان مهمان فرصت هایی جهت گسترش صلاحیت و جهان بینی بین فرهنگی آن ها به وجود می آورند که به نوبه خود باعث پیشرفت شخصی و چشم انداز آینده شغلی آن ها می شود (رنتیس و تمپلار ۲۰۱۳).

انطباق فرهنگی، فرایندی است که یک گروه فرهنگ غالب در بین گروه های فرهنگ غیر غالب در جامعه تعامل می کند و در نتیجه رفتار گروه ها تغییر می کند. این فرایند اغلب منجر به فشار بین فرهنگی و انطباق بین فرهنگی مثبت می شود. انطباق فرهنگی عمدتاً بر اساس این واقعیت است که افراد یا گروه ها به نیازهای خارجی در هنگام تبدیل محیط خانه به کشور میزبان پاسخ می دهند، این یعنی افزایش سطح انطباق بین مردم، برای پاسخگویی به خواسته های یک محیط فرهنگی جدید (جانسون ۲۰۰۷).

تحقیقات در مورد انطباق فرهنگی نشان داده است که عوامل مختلفی چون سن (چار تپینیت ۲۰۱۳؛ ویلسون ۲۰۱۱؛ پدر سن و همکاران ۲۰۱۱)، سن (ویلسون ۲۰۱۱)، تاهل (جاراتپینیت ۲۰۱۳)، تحصیلات (محمود و بیج ۲۰۱۸؛ بری ۱۹۹۷)، دین (آندو ۲۰۱۴؛ شی و وانگ ۲۰۱۴)، مدت اقامت (چار اتپینیت ۲۰۱۳؛ ایوب و همکاران ۲۰۱۱)، هویت قومی (یاسویی و همکاران ۲۰۰۴؛ چو ۲۰۰۶؛ حرمتی زاد ۱۳۹۴)، زبان و موانع زبانی (گراسیانته ۲۰۱۱؛ سیمیچ یاما شیدا و تاناکا ۲۰۱۰)؛ حمایت اجتماعی از سوی مردم کشور میزبان (اونگ و وارد ۲۰۰۵، مولایی، ۱۳۹۷)، ویژگی های فرهنگ میزبان (کانگ و همکاران ۲۰۱۹؛ رن و مائو ۲۰۱۷) بر انطباق پذیری فرهنگی دانشجویان تأثیر گذار هستند.

دانشگاه های پیشرو در زمینه جذب دانشجوی خارجی سعی می کنند با بررسی های عمیق و گسترده به وضعیت موجود دانشجویان خارجی پی ببرند و با برطرف نمودن

کاستی ها زمینه را برای پذیرش بیشتر و نیز بالا بردن رضایت مندی آن ها فراهم نمایند؛ اما در کشور ما علیرغم اینکه آمار و ارقام حاکی از سهم ناچیز ایران برای پذیرش دانشجویان خارجی (ذاکر صالحی و صالحی نجف آبادی ۱۳۹۱، فتحی واجارگاه و همکاران ۱۳۹۰) در میان کشورهای جهان و منطقه می باشد، این مسئله کمتر مورد بررسی قرار گرفته است؛ حتی تحقیقات اندکی هم که صورت گرفته به همه جنبه های زندگی این دانشجویان نپرداخته اند (یمنی دوزی سرخابی و تیموری ۱۳۹۴). از سویی یکپارچگی تحصیلات عالی در روسیه در فضای تحصیلی در سراسر جهان متضمن پذیرش دانشجویان خارجی می باشد. دانشجویان خارجی در دانشگاه های روسیه بر اساس برنامه های مختلف مبادله ای، اغلب در موسسات دولتی آموزش عالی، در حال تحصیل هستند (لاتپسو و همکاران ۲۰۱۷). مطابق داده های موسسه آموزش بین المللی (۲۰۱۴)، تعداد دانشجویان بین المللی از سال ۱۹۵۲ افزایش یافته است. تعداد دانشجویان بین المللی ثبت نام کرده در سال تحصیلی ۲۰۱۳-۲۰۱۴ در یک ثبت جدید ۸۸۶۰۵۲ دانشجو بود (فوربوش و فوکالت - ولز ۲۰۱۶). بخصوص دوران تحصیل برای دانشجویان خارجی به ویژه دانشجویان پزشکی، در اغلب موارد دوره مهیج و پرچالشی است زیرا در طول این دوره دانشجویان به دلیل رویارویی با عوامل استرس زا و لزوم سازگاری مناسب، با مشکلات آموزشی زیادی مواجه می شوند. این در حالی است که با توجه به فرهنگ ایرانی و تعلقات خاطر بسیار زیاد به خانواده و فامیل، زندگی در خارج از کشور برای دانشجویان ایرانی اثرات منفی زیادی دارد. انطباق پذیری میان فرهنگی از دهه ۱۹۳۰ در ایالات متحده آمریکا، به طور گسترده ای در رشته های علوم اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است. در دهه های اخیر، تحقیقات بیشتر به پدیده های مرتبط با انطباق در کشورهای اروپایی کانادا، استرالیا، نیوزیلند و اسرائیل از میان دیگر کشورها، معطوف شده اند. تا حد زبانی محققان به انطباق پذیری میان فرهنگی از دیدگاه های مختلف

مهاجرت بین‌المللی را تشکیل داده است. با اینحال مهاجرت افراد تحصیلکرده نیز در حال افزایش است. این روند رو به رشد مهاجران باعث شده است در بیشتر کشور های مهاجر فرست و مهاجر پذیر، دولت‌ها نهاد های بالادستی مانند وزارتخانه‌هایی را با موضوعات مهاجرت، تحصیلات تکمیلی، پژوهش و اقتصاد درگیر و مأمور پیگیری موضوع مهاجرت نمایند (صلواتی و ملکی ۱۳۷۹).

پژوهشگران اثرهای مثبت جذب دانشجویان خارجی و بین‌المللی شدن آموزش عالی را با توجه به چهار قلمرو سیاسی فرهنگی، علمی و اقتصادی برشمرده‌اند، که بوسترم (۲۰۱۰) این موارد را به قرار زیر احصا کرده است از جمله: توانمندی سازگاری با فرهنگ های متنوع (فرهنگی)؛ فرصت برای جذب نخبگان خارجی (علمی)؛ انعقاد تفاهم نامه های همکاری بین کشورها (سیاسی)؛ کسب منابع مالی جدید برای آموزش عالی (اقتصادی)؛ جلب مشارکت های منطقه ای (اقتصادی)؛ بهره‌وری، درآمدها و منافع مالیاتی (اقتصادی). کشورهای مختلف جهان بر اساس هدف های خود از الگوهای مختلفی برای جذب دانشجوی خارجی پیروی می‌کنند ذاکر صالحی (۱۳۹۱).

عوامل استخراج شده از مبانی نظری و اکثر پیشینه های پژوهش نشان می‌دهد که این عوامل به طور عمده می‌تواند در ۱۲ مولفه عوامل تحصیلی، عوامل فردی، عوامل روانی و عاطفی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، چالش های ارتباطی، تعارضات زمانی، مداخلات دولتی و بوروکراتیک، عوامل تعاملی، عوامل مدیریتی، تجربیات قبلی و عوامل حمایتی دسته بندی شود. این مولفه ها طبق مبانی نظری و پیشینه پژوهش هر کدام می‌تواند در حیطه ای بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه تأثیر گذار باشد. در این راستا عواملی چون عوامل فردی، عوامل روانی و عاطفی، تعارضات زمانی، عوامل تعاملی و تجربیات قبلی عوامل هستند که مستقیماً به خود فرد مربوط می‌شوند و تحت تأثیر میزان سازگاری فرد قرار دارند. در این راستا عواملی

پرداخته‌اند و بعضاً بر بخش های آن به صورت جداگانه در رابطه با هر رشته، تمرکز کرده‌اند. کیم (۲۰۰۱) انطباق پذیری میان فرهنگی را به عنوان یک فرایند دینامیک تعریف می‌کند که از طریق آن افراد، با جابه‌جایی به محیط های فرهنگی جدید، ناآشنا با تغییر یافته، روابط با پایدار، و کار کردن را با آن محیط‌ها رامجدداً برقرار می‌کنند و حفظ می‌کنند.

دو مفهوم دیگر، بی‌فرهنگ پذیری تدریجی و فرهنگ زدایی، برای تکمیل نقشه انطباق فرهنگی اضافه می‌شود که در آن روابط فی‌ما بین و در میان چهار اصطلاح مشخص شده است. به طور خلاصه، تعامل بین فرهنگ پذیری، انتقال فرهنگ، فرهنگ زدایی و جذب نشان داده شده است. افراد با استفاده از عادت هایی که قبلاً به صورت ذهنی در طی دوران کودکی فرار گرفته‌اند از طریق فرایند فرهنگ پذیری تدریجی، وارد فرهنگ جدید می‌شوند. حال، به عنوان غریبه‌هایی برای فرهنگ میزبان آنها کشف می‌کنند که فاقد سطح درک لازم از سیستم ارتباطات جدید جامعه میزبان هستند. آنها با به تعویق انداختن یا حتی رها کردن هویت های خود با الگوهای فرهنگی که نمادی از کیستی و چیستی آنهاست، به چالش کشیده میشوند (م ۲۰۱۷).

مدل دیگری در زمینه مهاجرت مطرح شده است که به نظریه جذب و دفع در مهاجرت نام گذاری شده است و طبق این مدل عوامل جاذبه از جمله زبان و فرهنگ مشترک، دین مشترک و امکاناتی که جامعه مفید برای آن ها در نظر گرفته است، می‌توانند تسهیل کننده سازگاری مهاجرین باشد و از سوی دیگر، طبق این مدل عوامل دافعه مانع جذب مهاجرین می‌گردد (جمشیدی ها و علی بابانی ۱۳۸۱).

مهاجرت بین‌المللی افراد بخشی از فرآیند جهانی سازی بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها است. بر اساس مطالعات انجام شده علت بیشتر مهاجرت‌ها مربوط به باز پیوست اعضای خانواده با زمینه های بشردوستانه است. به همین جهت کارکنان غیر ماهرانه و ساده، بخش عمده ای از

مقطعی است. طرح مورد استفاده در پژوهش حاضر از نوع متوالی - اکتشافی است. جامعه آماری تحقیق را در مرحله کیفی مدیران، رؤسا و اساتید دانشگاهی تشکیل می دادند که در حوزه انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های خارج از کشور، تخصص کافی داشته باشند و در رابطه با انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی دارای مقالات و تألیفات علمی باشند. نمونه گیری بخش کیفی به صورت هدفمند انجام شد و نحوه گزینش نمونه در تکنیک نمونه گیری هدفمند از نوع گلوله برفی/ شبکه ای بود. نمونه گیری در مرحله کیفی پژوهش تا رسیدن به حد کفایت و اشباع نظری ادامه پیدا کرد که پس از انجام ۲۱ مصاحبه، تحلیل داده ها حاکی از اضافه نشدن داده جدید به داده های قبلی بود. بنابراین، با انجام ۲۱ مصاحبه و رسیدن به حد اشباع نظری، به مصاحبه ها پایان داده شد. در مرحله کمی پژوهش نیز تمامی دانشجویان پزشکی که در سال ۲۰۲۰ در دانشگاه سیچنوا روسیه به صورت آزاد و با هزینه شخصی تحصیل می کردند به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شدند که تعداد آن ها ۱۰۰۰ نفر بود. با توجه به جدول تعیین حجم نمونه مورگان حداقل تعداد نمونه برای جامعه ۲۷۸ نفر برآورد شد. برای جمع آوری اطلاعات از روش های کتابخانه ای، مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته با خبرگان و در مرحله سوم، از پرسشنامه محقق ساخته در زمینه انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه، استفاده شد. در پژوهش حاضر، برای بررسی روایی و پایایی نتایج حاصل از بخش کیفی تحقیق از معیارهای گویا و لینکلن (۱۹۸۹) استفاده گردید. در مرحله کمی پژوهش نیز برای بررسی روایی و پایایی ابزار پژوهش از روایی صوری، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده شد. همچنین برای بررسی پایایی ابزار پژوهش از آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شد. مقدار آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمد که نشان دهنده پایایی ابزار پژوهش بود. در بخش کیفی تحلیل داده ها با استفاده از سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. این

چون عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی و چالش های ارتباطی به نحوه تعامل فرد با جامعه هدف بررسی دارد و تحت تأثیر نحوه ارتباط فرد با جامعه قرار دارد. عوامل تحصیلی، مداخلات دولتی و بوروکراتیک، عوامل مدیریتی و عوامل حمایتی نیز سایر عواملی هستند که انطباق فرهنگی فرد را تحت تأثیر قرار می دهند. آنچه از تحقیقات گذشته مشهود می توان برداشت کرد این است که توانایی های فردی دانشجو و نحوه برخورد مردم کشور میزبان تأثیر بسزایی در فرآیند انطباق فرهنگی دانشجویان دارد. این نتایج مبنای طراحی سؤالات پژوهش قرار گرفت و بر پایه یافته های ناشی از مبانی نظری و پیشینه داخلی و خارجی پژوهش سؤالات تحقیق در ۳ حیطه به شرح زیر طراحی شد.

عوامل تحصیلی مؤثر بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه از دیدگاه شما کدامند؟

عوامل فردی مؤثر بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه از دیدگاه شما کدامند؟

عوامل حمایتی (مانند حمایت سایر دانشجویان با حمایت اساتید دانشگاهی از دانشجو) مؤثر بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه از دیدگاه شما کدامند؟

با توجه به گستردگی بالای مفاهیم مؤثر بر انطباق فرهنگی دانشجویان و نیز با توجه به اینکه تاکنون تحقیقی در داخل کشور به بررسی عوامل مؤثر بر انطباق پذیری فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در کشور روسیه صورت نگرفته است، لذا تحقیق حاضر به صورت کیفی به اکتشاف عوامل مؤثر بر انطباق پذیری فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در کشور روسیه پرداخت.

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف توسعه ای - کاربردی، از نظر داده ها آمیخته اکتشافی و از نظر ماهیت پیمایشی

گذاری محوری و در نهایت نتایج کدگذاری انتخابی و مدل حاصل از آن ارائه می شود.

نتایج توصیفی بخش کیفی تحقیق نشان داد که شرکت کنندگان در تحقیق ۵۲/۴ درصد مرد و ۴۷/۶ درصد زن بودند. افراد دارای تحصیلات دکتری ۹۰/۵ درصد بودند و افراد دارای کارشناسی ارشد هم ۹/۵ درصد بودند.

برای تجزیه و تحلیل داده های کیفی به دست آمده از مصاحبه، از روش کدگذاری باز، محوری و گزینشی استفاده گردید. در این روش پس از گردآوری داده ها و تنظیم آنها به صورت نوشتاری، بخش های از متن های نوشتاری مثل عبارت و یا جمله انتخاب و به صورت اطلاعات کد گذاری شده، شماره گذاری شدند. در نهایت نتایج کد گذاری باز شاخص های مدل انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه نشان داد که در مجموع بررسی مبانی نظری، پیشینه تحقیق و مصاحبه هایی که با نمونه های تحت بررسی انجام شد و تجمیع موارد مشترک ۳۸ شاخص شناسایی شد. در کدگذاری محوری، دیگر مقوله ها را به آن ربط می دهد. در بخش کدگذاری محوری نیز عوامل تحصیلی، عوامل فردی، عوامل روانی و عاطفی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، چالش های ارتباطی، مداخلات دولتی و بوروکراتیک، عوامل تعاملی، تجربیات قبلی و عوامل حمایتی به عنوان کدهای محوری مدل انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه شناسایی شدند

جدول ۱. نتایج کد گذاری عوامل شناسایی شده

Table 1. Results of coding the identified factors

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
عوامل تحصیلی	مقطع تحصیلی، محیط بین المللی دانشگاه، علاقه به تحصیل در دانشگاه های روسیه، شرکت در بحث های کلاسی، کار در پروژه های کلامی جمعی، امکانات آموزشی و پژوهشی دانشگاه
عوامل فردی	شخصیت انطباق پذیر دانشجو، انعطاف پذیری مهاجر، عدم وجود مشکلات مالی، جنین دانشجویان، سن دانشجویان، تشابه اعتقادی و دینی
عوامل روانی و عاطفی	داشتن همراه، آمادگی روحی و روانی برای زندگی در روسیه، حساسیت عاطفی و میزان وابستگی عاطفی به خانواده، میزان صبر و تحمل ابهام دانشجو
عوامل اجتماعی	تناسب با جامعه روسیه، پذیرش مهاجران از سوی مردم کشور میزبان، فرهنگ و محیط زندگی فرد در کشور مقصد
عوامل فرهنگی	هویت فرهنگی دانشجو، تشابه فرهنگی دو کشور، نگرش به هویت نرمی خود، تطبیق با قوانین محلی (رفتارها و آداب و رسوم)

مراحل کدگذاری با به کار گیری نرم افزار مکس کیودا نسخه ۱۲ انجام شد. در بخش کمی نیز جهت بررسی و توصیف ویژگی های عمومی پاسخ دهندگان نمونه تحقیق از روش های موجود در آمار توصیفی نظیر میانگین، حداقل، حداکثر، فراوانی، درصد و انحراف استاندارد، با استفاده از نرم افزار اس پی اس استفاده شد. همچنین جهت اعتبار سنجی الگوی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه از نرم افزار اسمارت پی ال اس استفاده شد. در پژوهش حاضر موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال ها، شرکت کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند و به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه میماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد. پژوهش حاضر با کد اخلاق IR.IAU.TMU.REC.1399.806 ثبت شد.

یافته ها

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل مطلوب انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه انجام شد. در بخش اول، یافته های توصیفی مربوط به مشارکت کنندگان و در بخش دوم، یافته های حاصل از کدگذاری مصاحبه های انجام شده ارائه می گردد. بدین منظور، ابتدا نتایج کد گذاری باز داده ها، سپس نتایج کد

جائش های ارتباطی	زبان و موانع زبانی، الگوهای تفکر و مناطق مختلف، توانایی برقراری ارتباط با دیگران
مداخلات دولتی و بوروکراتیک	نترل های سختگیرانه از سوی دولت، همکاری و کاغذ بازی های اداری کشورهای مهاجر پذیر و مهاجر فرست
عوامل تعاملی	معاشرت با دوستان روسی، ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی، معاشرت با همکلاسی ها و افراد با فرهنگ متفاوت
تجربیات قبلی	تجربه قبلی تحصیل در خارج از کشور، تجربه قبلی کار در خارج از کشور، مطالعات قبلی مهاجر بر روی کشور میزبان
عوامل حمایتی	حمایت سایر دانشجویان، حمایت خانواده، حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان، حمایت اساتید دانشگاهی از دانشجو

شکل ۱. مدل انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه

Figure 1: Model of cultural adaptation of Iranian students studying in Russian universities

شاخص های گرایش مرکزی و مهم ترین آن یعنی میانگین، نشان دهنده این است که بالاترین مقدار میانگین مربوط به عوامل حمایتی و پایین ترین مقدار مربوط به عوامل تحصیلی و مداخلات دولتی و بوروکراتیک است. همچنین نتایج نشان می دهد میانگین تمامی متغیرها بالاتر از میانگین فرضی (۳) می باشد. در ارتباط با شاخص های پراکندگی، تمامی متغیرها دارای دامنه

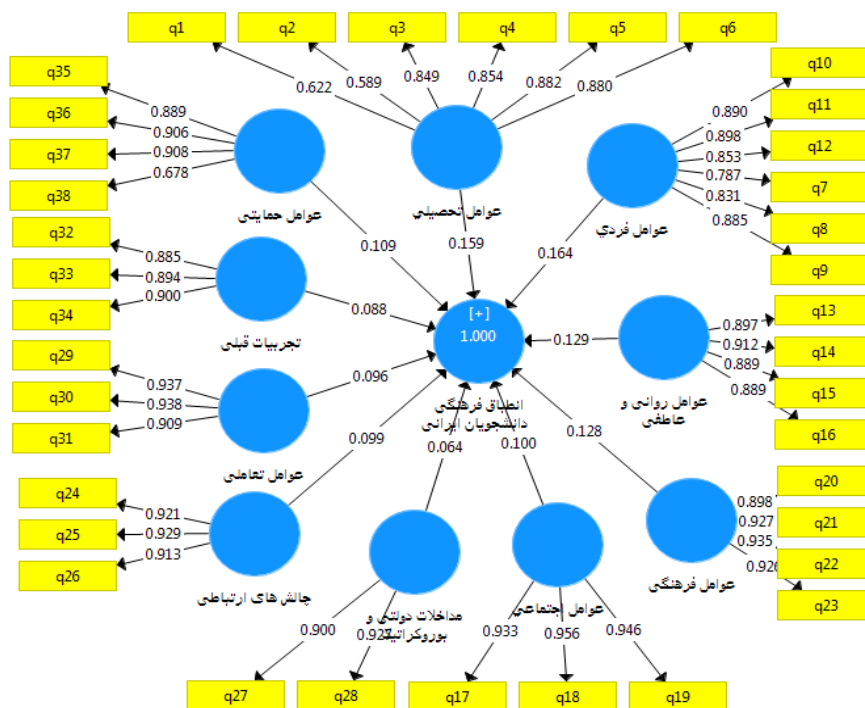
نتایج توصیفی بخش کمی تحقیق نشان داد که از ۲۷۸ نمونه تحت بررسی ۱۷۶ نفر (۶۳/۳ درصد) مرد و ۱۰۲ نفر (۳۶/۷ درصد) هم به لحاظ جنسیت زن، متأهل و بین ۲۶ تا ۳۳ سال سن داشتند. همچنین غالب نمونه آماری تحقیق حاضر دارای تحصیلات کارشناسی و دارای سابقه حضور در خارج بین ۱ تا ۳ سال بودند.

داده های هر یک از عوامل برآورد شده که نتایج نشان می دهد که با توجه به مقادیر به دست آمده برای کجی و کشیدگی متغیرهای تحقیق، نظر به اینکه مقادیر به دست آمده در بازه ۲+ قرار دارند و همچنین برآورد نمودار احتمال نرمالیتی برای توزیع داده های متغیرهای تحقیق که مقدار مورد انتظار نرمال و مقدار مشاهده شده تقریباً یکسانند لذا توزیع داده های متغیرهای پژوهش به توزیع نرمال نزدیک می باشد و پیش فرض توزیع نرمال داده های تحقیق مورد تأیید قرار می گیرد.

تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق با استفاده از مدل سازی معادله ساختاری رویکرد واریانس محور انجام گردید. مدل یابی پی ال اس در دو مرحله صورت می پذیرد. در مرحله اول، مدل اندازه گیری (مدل بیرونی) از طریق تحلیل های روایی و پایایی و تحلیل عاملی تأییدی بررسی می شود و در مرحله دوم، مدل ساختاری (مدل درونی) با برآورد مسیر بین متغیرها مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تغییرات یا پراکندگی ۴ بودند و بالاترین مقدار واریانس مربوطه به مدیریت دانش عوامل فرهنگی و پایین ترین مقدار واریانس مربوط به عوامل تحصیلی است، در مجموع می توان گفت پراکندگی داده های تحقیق کم ارزیابی می شود.

در خصوص شاخص های شکل توزیع، نتایج به دست آمده از مقدار چولگی نشانگر آن است که تمامی متغیرهای تحقیق دارای چولگی منفی هستند که نشان می دهد که توزیع داده ها و منحنی آن به گونه ای منفی به صورت چوله در آمده است، یعنی نمرات آزمودنیها حول و حوش مقادیر بالای متغیر متمرکزند. همچنین تمامی متغیرهای تحقیق به جز عوامل روانی و عاطفی، عوامل اجتماعی و عوامل فرهنگی دارای کشیدگی مثبتند. این امر نشانگر آن است که توزیع داده ها و منحنی آن به گونه ای مثبت به صورت چوله در آمده است، یعنی نمرات حول و حوش مقادیر پایین متغیر متمرکزند. سپس جهت بررسی نرمال بودن داده ها، ابتدا نمودار احتمال نرمالیتی برای توزیع

شکل ۲. مدل معادلات ساختاری تحقیق در حالت استاندارد

Figure 2. Model of structural equations of research in standard mode

روایی همگرا ارائه شده است. پایایی مدل اندازه گیری نیز با استفاده از آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (مقادیر بالاتر

به منظور تعیین پایایی پرسشنامه نیز از معیار ضریب پایایی مرکب استفاده شد. در جداول زیر نتایج پایایی و

از ۰,۷۰) مورد تأیید قرار گرفت. در جدول زیر مقادیر ضریب تعیین متغیرهای درون زا نشان داده شده است.

جدول ۲. ضرایب پایایی و روایی مدل

Table 2. Reliability and validity coefficients of the model

منغیرها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	روایی همگرا
تجربیات قبلی	۰,۸۷۳	۰,۹۲۲	۰,۷۹۸
عوامل اجتماعی	۰,۹۴۰	۰,۹۶۲	۰,۸۹۴
عوامل تحصیلی	۰,۸۷۷	۰,۹۰۶	۰,۶۲۳
عوامل تعاملی	۰,۹۱۹	۰,۹۴۹	۰,۸۶۱
عوامل حمایتی	۰,۸۶۸	۰,۹۱۲	۰,۷۲۴
عوامل روانی و عاطفی	۰,۹۱۹	۰,۹۴۳	۰,۸۰۵
عوامل فردی	۰,۹۲۸	۰,۹۴۴	۰,۷۳۶
عوامل فرهنگی	۰,۹۴۱	۰,۹۵۸	۰,۸۴۹
مداخلات دولتی و بوروکراتیک	۰,۸۰۳	۰,۹۱۰	۰,۸۳۴
چالش های ارتباطی	۰,۹۱۱	۰,۹۴۴	۰,۸۹۴

مقدار ضریب تعیین مربوط به انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه برابر است با ۱,۰۰ که مقدار ضریب تعیین مربوط به متغیر درون زای انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه اثر بزرگ متغیرهای برون زا بر متغیر درون زا نشان می دهد و نشان از برازش مناسب مدل ساختاری مدل است. مقدار Q2 به دست آمده برای انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه ۰,۹۶۷ بود که نشان از کیفیت مناسب مدل ساختاری در پیش بینی کردن داشت. مقدار ۰,۷۵۶ معیار شاخص نیکویی برازش نیز نشان از برازش کلی قوی مدل داشت. در نتیجه دامنه مطلوب شاخص های مدل اندازه گیری بیانگر این بود که مدل مفروض تدوین شده توسط داده های پژوهش حمایت می شوند، به عبارت دیگر برازش داده ها به مدل برقرار است و همگی شاخص ها دلالت بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری داشتند. نتایج به دست آمده در مدل ساختاری نیز نشان داد که تجربیات قبلی ($r=0,088$)؛ عوامل اجتماعی ($r=0,100$)؛ عوامل تحصیلی ($r=0,159$)؛ عوامل تعاملی ($r=0,096$)؛ عوامل حمایتی ($r=0,109$)؛ عوامل روانی و عاطفی ($r=0,129$)؛ عوامل فردی

($r=0,164$)؛ عوامل فرهنگی ($r=0,128$)؛ مداخلات دولتی و بوروکراتیک ($r=0,064$) و چالش های ارتباطی ($r=0,099$) بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه تأثیر مثبت و معناداری داشتند ($p < 0,001$) با توجه به نتایج به دست آمده می توان گفت به ترتیب ابعاد عوامل فردی، عوامل تحصیلی، عوامل روانی و عاطفی، عوامل فرهنگی، عوامل حمایتی، عوامل اجتماعی، چالش های ارتباطی، عوامل تعاملی، تجربیات قبلی و مداخلات دولتی و بوروکراتیک بیشترین تأثیر را بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه دارند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج سؤال نشان داد مدل انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه شامل ۳۸ شاخص و ۱۰ بعد عوامل تحصیلی، عوامل فردی، عوامل روانی و عاطفی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، چالش های ارتباطی، مداخلات دولتی و بوروکراتیک، عوامل تعاملی، تجربیات قبلی و عوامل حمایتی می باشد.

طبق نتایج تحقیق، عوامل تحصیلی یکی از ابعاد اثرگذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه بود که این نتیجه با نتایج تحقیقات

تحقیق عوامل روانی و عاطفی یکی از ابعاد اثرگذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه بود که این نتیجه با نتایج تحقیقات کانگ و همکاران (۲۰۱۹)، مولایی (۱۳۹۷) و (کیلی، ۲۰۱۴) همخوان می باشد. عوامل فردی طبق نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده شامل شاخص های داشتن همراه، آمادگی روحی و روانی برای زندگی در روسیه، حساسیت عاطفی و میزان وابستگی عاطفی به خانواده و میزان صبر و تحمل ابهام دانشجوی می باشد. داشتن همراه یکی از شاخص های شناسایی شده در بین عوامل روانی و عاطفی می باشد. زمانی که فرد در کشور و محیط جدیدی قرار می گیرد شرایط روحی و روانی جدیدی را تجربه می کند که حتی می تواند سبب گوشه گیری و افسردگی فرد مهاجر شود. در این حالت داشتن همراه می تواند به افراد مهاجر در این شرایط کمک زیادی نماید.

نتایج تحقیق نشان داد عوامل اجتماعی یکی دیگر از ابعاد اثرگذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه بود که این نتیجه با نتایج تحقیقات کانگ و همکاران (۲۰۱۹)، مولایی (۱۳۹۷)، گراسیانته (۲۰۱۱) و ترپاندیس و همکاران (۱۹۹۸) همخوان می باشد. با توجه به نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده عوامل اجتماعی شامل تناسب با جامعه روسیه، پذیرش مهاجران از سوی مردم کشور میزبان و فرهنگ و محیط زندگی فرد در کشور مقصد می باشد.

طبق نتایج تحقیق به دست آمده از تحقیق عوامل فرهنگی یکی دیگر از ابعاد اثرگذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه بود که این نتیجه با نتایج تحقیقات رن و مائو (۲۰۱۷)، امیری خراسانی و علی نژاد محمد آبادی (۱۳۸۶)، یوان (۲۰۱۷) و حرمتی زاد (۱۳۹۴) همخوان می باشد. با توجه به نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده عوامل فرهنگی شامل

مولایی (۱۳۹۷)، محمود (۲۰۱۴)، کانگ و همکاران (۲۰۱۹)، الصحافی (۲۰۱۷)، سیمیچ یاما شیدا و تاناکا (۲۰۱۰)، هورنی (۲۰۱۴) و امیری خراسانی و علی نژاد محمد آبادی (۱۳۸۶) همخوان می باشد. عوامل تحصیلی طبق نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده شامل شاخص های مقطع تحصیلی، محیط بین المللی دانشگاه، علاقه به تحصیل در دانشگاه های روسیه، شرکت در بحث های کلاسی، کار در پروژه های کلاسی جمعی و امکانات آموزشی و پژوهشی دانشگاه می باشد. یکی از شاخص های شناسایی شده در بعد عوامل تحصیلی، مقطع تحصیلی دانشجویان بود دانشجویانی که در مقاطع تحصیلی بالاتر تحصیل می کنند احتمال بیشتری دارد که به دلایلی چون تحصیلات خارج از کشور در مقاطع پایین تر و یا افزایش سن تجربه بیشتری نسبت به دانشجویان مقطع پایین تر داشته باشند و به این دلیل در زمینه انطباق فرهنگی مشکلات کمتری را تجربه نمایند.

طبق نتایج تحقیق عوامل فردی یکی از ابعاد اثرگذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه بود که این نتیجه با نتایج تحقیقات کانگ و همکاران (۲۰۱۹)، سامباسبوان و همکاران (۲۰۱۷)، جینگ ونگ (۲۰۰۸)، ویلسون (۲۰۱۱)، از تینو (۲۰۱۳)، سو و کور و لونگبرگ (۲۰۰۵) و تقی پاره (۱۳۹۲) همخوان می باشد. عوامل فردی طبق نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده شامل شاخص های شخصیت انطباق پذیر دانشجوی، انعطاف پذیری مهاجر، عدم وجود مشکلات مالی، جنسیت دانشجویان، سن دانشجویان و تشابه اعتقادی و دینی می باشد. شخصیت انطباق پذیر دانشجوی که در نتایج به عنوان یکی از شاخص های عوامل فردی شناسایی شده است به این موضوع اشاره دارد که فرایند انطباق پذیری فرهنگی در افرادی که از نظر شخصیتی توانایی بیشتری برای انطباق دارند و می توانند در زمینه های فرهنگی سازش و توانایی بیشتری داشته باشد. طبق نتایج

شامل شاخص هایی چون حمایت سایر دانشجویان، حمایت خانواده، حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان و حمایت اساتید دانشگاهی از دانشجوی می باشد. سایر دانشجویان اعم از ایرانی و دانشجویان کشورهای دیگر می توانند نقش بسزایی در انطباق پذیری دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در روسیه ایفا کنند. نتایج سؤال سوم تحقیق نیز نشان داد که اولویت ابعاد مدل انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه به این شکل است که به ترتیب ابعاد عوامل فردی، عوامل تحصیلی، عوامل روانی و عاطفی، عوامل فرهنگی، عوامل حمایتی، عوامل اجتماعی، چالش های ارتباطی، عوامل تعاملی، تجربیات قبلی و مداخلات دولتی و بوروکراتیک بیشترین تأثیر را بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه دارند.

از جمله نقاط ضعف پژوهش می توان به محدود بودن جامعه آماری به دانشگاه های روسیه و نمونه های تحقیق که تنها دانشجویان دانشگاه سیچنوی کشور روسیه بودند اشاره کرد. همچنین موضوع جامع و کاربردی پژوهش را می توان از نقاط قوت پژوهش دانست.

References

- Alsahafi N, Shin S C. (2019). Factors affecting the academic and cultural adjustment of Saudi international students in Australian universities. *Journal of International Students*, Vol.7, No.1, Pp 53-72.
- Ando S. (2014). Bidimensional Acculturation and Psychosocial Adaptation among First-Generation Japanese Immigrants. *Journal of Theory Construction & Testing*, Vol.18, No.1.
- Ayoub M, Singh T, Jan M. (2011). Length of stay, acculturative stress, and health among Kashiniri students in Central India. *Pakistan Journal of Social and Clinical Psychology*, Vol.9, No.11.

شاخص هایی از قبیل هویت فرهنگی دانشجوی، تشابه فرهنگی دو کشور، نگرش به هویت قومی خود و تطبیق با قوانین محلی (رفتارها و آداب و رسوم) می باشد. هر فرد دارای هویت فرهنگی خاص خود است که نشانگر فرهنگ زمینه ای خانوادگی، قومی، کشوری و شخصی او می باشد. طبق نتایج تحقیق به دست آمده از تحقیق تجربیات قبلی یکی دیگر از ابعاد اثر گذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه بود که این نتیجه با نتیجه تحقیق یوان (۲۰۱۷) همخوان می باشد. با توجه به نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده تجربیات قبلی شامل شاخص هایی از قبیل تجربه قبلی تحصیل در خارج از کشور، تجربه قبلی کار در خارج از کشور و مطالعات قبلی مهاجر بر روی کشور میزبان می باشد. تجربه قبلی تحصیل در خارج از کشور یکی از شاخص های شناسایی شده عامل تجربیات قبلی می باشد. دانشجویان ایرانی که در روسیه مشغول به تحصیل هستند در صورتی که تجربه قبلی تحصیل در خارج از کشور داشته باشند راحت تر می توانند با فرهنگ زمینه کشور روسیه آشنا شوند دانشجویانی که قبلاً در کشورهای دیگر تحصیل داشته اند تجربه زندگی با افراد با فرهنگ های متفاوت را دارند لذا نحوه برخورد و فراگیری فرهنگ کشور میزبان را به خوبی یاد گرفته اند. یوان (۲۰۱۷) نیز در پژوهش خود به این موضوع اشاره داشته است که تجربه قبلی تحصیل در خارج از کشور می تواند به فرد کمک تا فرایند انطباق فرهنگی او با فرهنگ جدید راحت تر انجام شود. یکی دیگر از عوامل شناسایی شده طبق نتایج تحقیق که بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه اثر گذار است عوامل حمایتی بود که این نتیجه با نتایج تحقیقات رن و مائو (۲۰۱۷)، اکیارا (۲۰۱۶)، تقی پاره (۱۳۹۲)، هامر و همکاران (۱۹۹۸)، جا یا پاکسا و داندس (۲۰۰۲) و مولایی (۱۳۹۷) همخوان می باشد. با توجه به نتایج حاصل شده از بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه های انجام شده چالش های ارتباطی

- United States. *International Journal of Intercultural Relations*, Vol.50, Pp. 1-12.
- Gadicanst W.B. (2017). *Theorists on Intercultural Relations*, translated by Hassan Bashir et al., Volume 2, Tehran: Imam Sadegh University Press
- Ganji M, Niazi M, Heydarian A. (2018). Study of social factors affecting cultural participation in the University of Applied Sociology, Vol.29. No.3, Pp.19-40. [In Persian]
- Gracianette A. (2011). Chinese cultural factors affecting the culture shock and sociocultural adjustment of American business expatriates working in the People's Republic of China: an exploratory study.
- Hammer M R, Gudykunst W B, Wiseman R L. (1978). Dimensions of intercultural effectiveness: An exploratory study. *International Journal of Intercultural Relations*, Vol.2, No.4, Pp. 382-393.
- Hammer M R, Wiseman R L, Rasmussen J L (et al). (1998). A test of anxiety/uncertainty management theory: The intercultural adaptation context. *Communication quarterly*, Vol.46, No.3, Pp. 309-326.
- Hormateizadeh A. (2015). Some social factors related to the cultural compatibility of ethnicities with the general culture of the society (case study: students of two ethnicities and leaving the universities: Shahid Beheshti, Tehran and Al-Zahra), Master Thesis, Al-Zahra University. [In Persian]
- Humy, Gina L. (2014). An empirical study of the factors influencing the cultural adjustment of undergraduate Chinese international students to the United States, *doctoral Thesis, Colorado State University*.
- Berry J W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology: An International Review*, Vol.46, No.1, Pp. 5-33.
- Berry J W. (2006). Contexts of acculturation. *The Cambridge handbook of acculturation psychology*, Vol.27, No.42.
- Berry J W. (2008). Globalisation and acculturation. *International journal of intercultural relations*, Vol.32, No.4, Pp. 328-336.
- Charatpinit S. (2013). Factors affecting cross-cultural adaptation of Koreans in Thailand: a case study of Koreans residing in bangkok (Doctoral dissertation, Chulalongkorn University).
- Chen L, Hanasono L K. (2016). "The Effect of Acculturation on Chinese International Students' Usage of Facebook and Renren. *China Media Research*, Vol.12, No.1, Pp. 46-59.
- Chow H P. (2006). Vietnamese-Canadian university students in Regina: Socio-cultural and educational adaptation. *Canadian Ethnic Studies Journal*, Vol.38, No.2, Pp. 104-113.
- Farajzadeh Sh, Kashif S.M, Aghapour S.M. (2015). Identifying and analyzing the factors affecting the cultural acceptability of sports from the perspective of graduate students of Urmia University. *Contemporary Research in Sports Management*, Vol.5. No.9, Pp.11-22. [In Persian]
- Fathi Vajargah K, Arefi M, Zamani Manesh H. (2011). Investigating Barriers to Admission of International Students in Universities and Higher Education Institutions, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, No. 62, Pp.65-80. [In Persian]
- Forbush E, Foucault-Welles B. (2016). Social media use and adaptation among Chinese students beginning to study in the

- Quarterly, Vol.11, No.13, Pp.131-159. [In Persian]
- Okpara J O. (2016). Cross-cultural adjustment of expatriates: Exploring factors influencing adjustment of expatriates in Nigeria. *International Journal of Cross Cultural Management*, Vol.16, No.3, Pp. 259-280.
- Ong A S, Ward C. (2005). The construction and validation of a social support measure for sojourners: The Index of Sojourner Social Support (ISSS) Scale. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, Vol.36, No.6, Pp. 637-661.
- Padilla A M, Perez W. (2003). Acculturation, Social Identity, and Social Cognition: A New Perspective, *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, Vol.25, No.1, Pp. 35-55.
- Pancheshmeh F. (2014). Comparison of value systems (acculturation) and compatibility between Iranian students and Afghan students living in Iran, M.Sc. Thesis, *Islamic Azad University, Marvdasht Branch*. [In Persian]
- Pedersen E R, Cruz R A, LaBrie J W, Hummer J F. (2011). Examining the relationships between acculturation orientations, perceived and actual norms, and drinking behaviors of short-term American sojourners in foreign environments. *Prevention Science*, Vol.12, No.4, Pp. 401-410.
- Pedersen P B. (1991). Multiculturalism as a generic approach to counseling. *Journal of Counseling & Development*, Vol.70, No.1, Pp. 6-12.
- Preston J. (2015). Immigrants fitting in to US, report says. *New York Times*, Pp. 18.
- Ren P, Mao S. (2017). Factors affecting the cultural adaptation of Chinese students in Uppsala University.
- Rienties B, Tempelaar D. (2013). The role of cultural dimensions of international and
- Jamshidiha GH, Anbari M. (2004) Social affiliation and its effects on the return of Afghan refugees. [In Persian]
- Johnson M A. (2007). The social ecology of acculturation: Implications for child welfare services to children of immigrants. *Children and Youth Services Review*, Vol.29, No.11, Pp. 1426-1438.
- Kang S, Yossuck P, Panyadee C (et al). (2019). Influencing Factors of Cross-cultural Adaptation Process of Chinese Students Studying in the Upper Northern Thai Universities. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, Vol.10, No.1, Pp. 65-74.
- Keeley T D. (2014). Psychological traits affecting both cultural adaptation and foreign language acquisition.
- Kim Y Y. (2017). Cross-cultural adaptation. *In Oxford Research Encyclopedia of Communication*.
- La Garza A, Ono K. (2015). Rethorizing adaptation: Differential adaptation and critical.
- Latipov Z A, Ziyatdinov A M, Demidova L A (et al). (2017). The problem of adaptation of foreign students studying in Russian universities. *Revista ESPACIOS*, Vol.38, No.56.
- Li A, Gasser M B. (2005). Predicting Asian international students' sociocultural adjustment: A test of two mediation models. *International Journal of Intercultural Relations*, Vol.29, No.5, Pp. 561-576.
- Maringe F, Foskett N. (2012). Globalization and internationalization in higher education: Theoretical, *Strategic and management perspectives*.
- Molaiea H. (2018) Factors Affecting Intercultural Adaptation of Foreign Students in Iran; Case Study of International Students, University of Tehran Iranian Cultural Research

- Sociocultural Adaptation Scale (SeAS) among International Students in Japan.
- Smith R A, Khawaja N G. (2011). A review of the acculturation experiences of international students. *International Journal of intercultural relations*, Vol.35, No.6. Pp. 699-713.
- Triandis H C, Bontempo R, Villareal M J (et al). (1988). Individualism and collectivism: Cross-cultural perspectives on self-ingroup relationships. *Journal of personality and Social Psychology*, Vol.54, No.2, Pp. 323.
- Triandis H C. (1994). Culture and social behavior. *New York: McGraw-Hill*.
- Van Vianen, A., De Peter, I., Kristof, B.A., & Johnson, E. (2004). Fitting in: Surface - and Deep-Level Cultural Differences and Expatriates Adjustment. *Academy of Management Journal*, 45(5), 697-709.
- Wang C C D, Mallinckrodt B. (2006). Acculturation, attachment, and psychosocial adjustment of Chinese/Taiwanese international students. *Journal of Counseling Psychology*, Vol.53, No.4, Pp. 422.
- Wang K Y. (2018). Online Ethnic Media Consumption, Acculturation, and Enculturation Among Asian Americans. *In Reconceptualizing New Media and Intercultural Communication in a Networked Society*, Pp. 18-46.
- Westwood M J, Barker M. (1990). Academic achievement and social adaptation among international students: A comparison groups study of the peer-pairing program. *International Journal of Intercultural Relations*, Vol.14, No.2, Pp. 251-263.
- Wilson C. (2011). Developing a coaching culture. *Industrial and Commercial Training*.
- Dutch students on academic and social integration and academic performance in the Netherlands. *International Journal of Intercultural Relations*, Vol.37, No.2, Pp. 188-201.
- Rui J R, Wang H. (2015). Social network sites and international students' cross-cultural adaptation. *Computers in Human Behavior*, Vol.49, Pp. 400-411.
- Sambasivan M, Sadoughi M, Esmaeilzadeh P. (2017). Investigating the factors influencing cultural adjustment and expatriate performance. *International Journal of Productivity and Performance Management*, Vol.66, No.8, Pp. 1002-1019.
- Schultz D, Schultz S.A. (2009). *Personality Theories* (10th edition), translated by Yahya Seyed Mohammadi, Tehran. [In Persian]
- Seo S, Koro-Ljungberg M. (2005). A hermeneutical study of older Korean graduate students' experiences in American higher education: From Confucianism to western educational values. *Journal of Studies in International Education*, Vol.9, No.2, Pp. 164-187.
- Shahbani Varki M, Nasser Al-Memar K. (2017). Investigating the Impact of Social Sustainability Indicators in Adapting to the Indigenous Culture of the Region on Increasing the Satisfaction of Space Users, Case Study: Isfahan International Cultural Center, 4th National Conference on Architecture and Urban Planning "Sustainability and Resilience from Ideal to Reality", Qazvin. [In Persian]
- Shi L, Wang L. (2014). The culture shock and cross-cultural adaptation of Chinese expatriates in international business contexts. *International Business Research*, Vol.7, No.1, Pp. 23.
- Simic-Yamashita Mira, Tanaka T. (2010). Exploratory Factor Analysis of the

adolescents. *Journal of Adolescent Research*, Vol.19, No.6, Pp. 807-825.

Yemeni Sorkhabi M, Teymouri M. (2015). Educational status of foreign students of Iranian public universities in the academic year 2013-2014, Higher Education of Iran, Vol.7, No.2, Pp.71-12. [In Persian]

Windiarti I S, Ferris T L, Berryman M J. (2014). Factors influencing cross-cultural adaptation process in systems engineering practice performed by Indonesian expatriate engineers. In *2014 9th International Conference on System of Systems Engineering (SOSE)*. Pp.37-42.

Yarmohammadzadeh P, Dadashzadeh M. (2015). Investigating the role of cultural intelligence and social capital in teachers' job adjustment: Testing the mediating role of social capital, new educational approaches, Vol.10, No.1, Pp.41-66. [In Persian]

Yasui M, Dorham C L, Dishion T J. (2004). Ethnic identity and psychological adjustment: A validity analysis for European American and African American

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۰

ارائه الگوی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه

مرجان پورصفوی: دانشجوی دکتری گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قشم، قشم، ایران.
کرم‌اله دانش‌فرد*: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.
ناصر میرسپاسی: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.
رضا نجف‌بیگی: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

چکیده: تحقیق حاضر با هدف ارائه الگوی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه به انجام رسیده است. این تحقیق از نظر هدف توسعه ای - کاربردی، از نظر داده ها آمیخته- اکتشافی و از نظر ماهیت پیمایشی مقطعی است. جامعه آماری این تحقیق در مرحله کیفی خبرگان حوزه انطباق فرهنگی دانشجویان بودند که از بین آنها با روش نمونه گیری هدفمند ۲۹ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. در بخش کمی نیز جامعه آماری دانشجویان پزشکی دانشگاه سیچنوا روسیه در سال ۲۰۲۰ بودند که از بین آن ها ۲۷۸ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده های تحقیق در مرحله اول کیفی، تحلیل تم (مصاحبه) و مرحله دوم کمی (پرسشنامه) بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها در بخش کیفی از سه مرحله کدگذاری باز، محوری و گزینشی با استفاده از نرم افزار Maxqda و در بخش کمی از مدل معادلات ساختاری از نرم افزار Smart-PLS استفاده شد. نتایج نشان داد به ترتیب ابعاد عوامل فردی، عوامل تحصیلی، عوامل روانی و عاطفی، عوامل فرهنگی، عوامل حمایتی، عوامل اجتماعی، چالش های ارتباطی، عوامل تعاملی، تجربیات قبلی و مداخلات دولتی و بوروکراتیک بیشترین تأثیر را بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه دارند. با توجه به نتایج به دست آمده الگوی پیشنهادی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه ارائه شد.

واژگان کلیدی: انطباق فرهنگی، مهاجرت، دانشجویان ایرانی، دانشگاه های روسیه، دانشجویان خارجی.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

Email: Cdaneshfard@yahoo.com